

Carles Navarro,

enginyer químic i director general de l'empresa BASF a la Península

La seva trajectòria professional ha estat lligada a BASF des de 1989. Durant més de trenta anys ha passat per diferents feines, responsabilitats i seus dins d'aquest grup empresarial. Llicenciat en Enginyeria Química per l'Institut Químic de Sarrià (IQS) i màster en Direcció de Màrqueting per l'Escola Superior d'Administració d'Empreses (ESADE), quan converses amb Navarro t'adones que, tot i ser un empresari d'èxit, el seu tarannà no es correspon amb el concepte que històricament s'ha projectat d'aquesta professió, entre d'altres coses perquè creu fermament que les empreses no només han de generar benefici per als accionistes, sinó també benestar per a tothom.

La química és una gran generadora de llocs de treball i un dels motors econòmics a escala mundial. També contribueix de manera essencial a donar solucions als reptes que ens trobem en el camí cap a un futur sostenible. No obstant això, la impressió que és té d'aquesta ciència sovint és dolenta i s'associa a quelcom contaminant o nociu. Donar a conèixer el vessant positiu d'aquesta ciència, tan necessària en diversos àmbits de la indústria i la societat, és, al parer de Navarro, una de les assignatures pendents que cal treballar.

Tot i haver fet estades a l'estranger per motius professionals —concretament a Turquia i el Canadà—, fa més de quaranta anys que viu al Masnou amb la seva família, un poble que admira i que, diu, té un potencial que cal aprofitar.

Lidera la seu peninsular d'una multinacional. Quin ha estat el seu recorregut fins a arribar a la direcció general de BASF?

Fa 34 anys que soc al grup BASF i és l'única companyia en què he treballat. L'empresa em va oferir feina en acabar la carrera. Sabia una mica d'alemany i, en aquella època, l'any 1989, era important saber-ne per treballar en una companyia germànica. Només començar em van enviar dos mesos a Alemanya a fer una formació, on vaig acabar de perfeccionar l'idioma. Durant uns anys vaig estar fent una feina tècnica d'un sector de plàstics a Barcelona i, després, em vaig interessar pel tema comercial i em vaig centrar en la venda de nous productes plàstics.

Al cap d'un temps, em van donar la primera responsabilitat de cap d'un departament. Després, vaig complementar la formació tècnica que tenia amb un màster en temes comercials i de vendes. Anys més tard, vaig passar a ser el director comercial de la seu del negoci de poliuretà de plàstics a Rubí i, al cap d'uns anys de ser-hi, em van oferir la possibilitat d'anar a dirigir la filial d'aquesta empresa de poliuretans a Istanbul (Turquia). Aquest va ser un moment en què vam haver de fer un pensament amb la família i vam coincidir que era una bona oportunitat. A Istanbul vaig assumir la posició de gerent d'aquesta empresa amb 50 persones al càrrec, totes d'origen turc. Realment va ser un desafiament

professional important per a mi, i per a la meua família també, però va resultar ser una experiència fantàstica. Després d'uns anys allà em van cridar de tornada cap a Barcelona per ser director comercial de tota la companyia espanyola, amb rang de vicepresident, i aquí vaig fer aquesta feina tres anys més, passats els quals em van tornar a proposar de marxar

a Toronto (Canadà), on vaig ser president de la companyia al país. Vam tornar a marxar tota la família i vam estar-hi tres anys, fins que l'any 2016 em van oferir la posició que ocupo actualment a Barcelona: director general de BASF a Espanya i Portugal.

És el clar exemple que per poder gestionar des de dalt cal començar des de baix.

He de dir que l'experiència internacional juga a favor teu: si te'n pots anar a treballar a l'estranger i demostrar que ets capaç d'adaptar-te a la nova realitat, reconèixer els reptes que tens en aquesta nova feina i demostrar que pots fer una bona feina en un entorn diferent del teu

"Hem de canviar la manera de fabricar i de consumir l'energia, i això és un imperatiu econòmic i, fins i tot, moral"

lloc original és un fet que acostuma a ser ben valorat per les companyies internacionals.

l quin paper té BASF dins del sector químic?

És l'empresa química més gran del món per facturació. L'any passat va tenir una facturació de 78.000 milions d'euros, som 120.000 persones a tot el món i som a més de 80 països. El mercat en què operem és molt gran i està molt fragmentat, és a dir, no és un mercat en què una empresa com BASF tingui una posició dominant i hi ha moltes empreses químiques amb les quals competim. En aquest sentit, nosaltres estem diversificats en molts segments d'activitat. Tenim activitats en química bàsica, petroquímics, plàstics..., però també fem vitamines, detergents, colorants, catalitzadors... Només a Espanya som 2.700 persones treballant-hi, entre totes les empreses del grup, i ja fa més de cinquanta anys que som aquí.

“Creem química per a un futur sostenible” és el vostre propòsit. La nova química no pot tenir futur si no és sostenible? A quins reptes s'enfronta la química en l'actualitat?

La veritat és que hi ha una frase que m'agrada molt que és: “El futur serà sostenible o no serà”. És a dir, o ens fem sostenibles o no tenim futur. De fet, jo donaria la volta a la frase: crec que el present, en termes econòmics i socials, és insostenible. Hem de canviar la manera de fabricar i de consumir l'energia, i això és un imperatiu econòmic i, fins i tot, moral. No podem seguir cremant gas i petroli i incrementant les emissions, perquè estem molt a prop del punt de no retorn. En aquest repte d'intentar contenir i mitigar l'emergència climàtica, la química hi té molt a dir. És una ciència transversal que intervé pràcticament en totes les manufactures que es produeixen al món.

La química té, doncs, una paper fonamental en la cerca de solucions a reptes mundials?

Hi ha estudis que diuen que el 95% de les coses que es fabriquen de qualsevol tipus d'indústria requereixen química. Per tant, és una ciència indispensable i és una ciència que té la capacitat d'aportar solucions per als grans reptes. Per exemple, per protegir els conreus fan falta productes, perquè els rendiments de les collites siguin bons. Es pot pensar que amb l'agricultura ecològica estem millor, però això segurament no seria suficient per donar menjar a tota la població mundial. O per fer la mobilitat elèctrica, per exemple, es necessiten bateries que són petites factories químiques i que generen electricitat per mitjà de reaccions químiques. L'energia renovable que es genera amb plaques solars o amb molins eòlics es fa també amb química. És a dir, tot el que hi

ha en termes de reptes necessita la química per poder funcionar. Per tant, sense la química no tenim un futur gaire positiu.

Tot i el paper tan rellevant de la química, creu que està prou reconeguda en la societat? S'ha sabut transmetre la importància d'aquesta activitat per al benestar d'una societat?

Jo crec que no i, és més, fins ara s'ha associat amb comportaments negatius, i crec que amb raó. El problema ambiental que tenim és un problema generat per l'activitat econòmica i la química té aquesta activitat tan visible que es tradueix en emissions, fums, contaminació. Això és una realitat i no ens en podem amagar. Jo no vull defugir la responsabilitat que tenim com a indústria química en la creació del problema, perquè en som part, però ara el que intentem és ser part de la solució, intentar minimitzar o eliminar aquests efectes negatius i avançar cap a solucions que permetin millorar les coses de manera eficient. I això no ho hem aconseguit explicar i la química continua tenint una percepció negativa per part de molts públics. Per al públic en general, la química no té o no s'associa a una activitat neta i amable, ans al contrari, i és un gran repte revertir aquesta percepció negativa.

Hi ha un enllaç molt estret entre l'acció pel clima i l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Com contribueix BASF al Pacte Verd Europeu per assolir els objectius climàtics d'Europa l'any 2050?

El Pacte Verd té onze palanques i la patronal europea ha fet un estudi que diu que set d'aquestes onze palanques són inassumibles i inassolibles si no es compta amb la química.

El primer que estem fent a BASF és intentar millorar les nostres operacions. Nosaltres tenim emissions a l'entorn d'uns 19 milions de tones de CO₂ l'any a tot el grup, en tot el món. Això és molt o és poc? Depèn de com es miri. Com a empresa química que som, tenim un impacte gran, però si el compares amb les emissions diàries que hi ha, que són de 140 milions de tones, dius: si en un dia el món emet 140 milions de tones i nosaltres 19 a l'any, semblaria poc. Tot i així, són 19 milions de tones que no haurien d'existir i per això estem intentant reduir-les, a còpia de substituir combustibles fòssils per energia renovable, per reduir la nostra petjada de carboni com a empresa productora. Estem canviant, per exemple, turbines que funcionen amb gas per a motors elèctrics o per a bombes de calor i, en comptes de fer servir petroli o gas, estem fent servir cada cop més matèries primeres renovables o reciclades.

“Si tenim terrenys com els que hi ha al Camí del Mig disponibles, crec que és qüestió de temps que hi hagi empreses que s'hi vulguin instal·lar”

L'altra cosa en la que ens centrem és a fer productes que ajudin els altres o els clients també a descarbonitzar-se. Per exemple, tenim un gran negoci d'aïllants tèrmics. Actualment hi ha molts edificis que són ineficients des del punt de vista tèrmic i, quan tu ailles un habitatge, el que estàs fent és reduir el seu consum d'energia d'una manera important, un 25-30% fàcilment. També tenim plàstics de baix pes que, si es posen en vehicles elèctrics, fan que el consum del vehicle sigui més baix o que la bateria pugui arribar més lluny. També estem, entre d'altres, fent bateries que cada cop proporcionin més quilòmetres d'autonomia i es carreguin més ràpidament.

I com a empresari, quin paper creu que ha de tenir l'empresa dins la societat?

Jo crec que hi té un paper cabdal. De fet, hi ha estudis que diuen que el 80% de la riquesa que es crea al món cada any prové de les empreses. Per tant, les empreses són el vehicle que tenim per crear benestar d'una manera endreçada. Tenim una responsabilitat davant la societat per fer que els productes i serveis que hi aportem siguin compatibles amb el benestar de la societat en general i això passa per tenir en compte no només els accionistes, sinó la resta de grups d'interès.

De fet, en la pandèmia, en ple debat sobre la pujada d'impostos —amb especial repercussió a les grans empreses— davant la situació d'emergència, va tenir ressò un tuit seu en què assumia l'augment impositiu i afirmava que el deure de les empreses no és tan sols amb els seus accionistes, sinó també amb la resta de la societat.

Durant molts anys hem viscut aquesta ideologia neoliberal que diu que l'únic que importa a les empreses és generar benefici per als accionistes. Aquesta és una manera de pensar que cada cop està més en desús. Nosaltres creiem que, a part dels accionistes —que evidentment tenen dret a tenir el seu retorn de la inversió—, has de tenir en compte els teus empleats, els teus clients, els teus proveïdors, el medi ambient, les comunitats en les que et mou i el planeta en general. I la teva activitat hauria de ser compatible amb totes aquestes instàncies i el teu objectiu hauria de ser crear prosperitat compartida, és a dir, no només generar benefici, sinó generar benestar per

a tothom. I això només ho pots fer si tens un propòsit. Tal com diu el pensador Xavier Marcet: “Hem de distingir entre empreses i negocis”. Els negocis són activitats que només van a la persecució del benefici i l'enriquiment, i les empreses són entitats que realment es miren el seu propòsit d'una manera més àmplia.

L'Ajuntament estudia la reordenació del sector del Camí del Mig, el polígon on es trobava la fàbrica Nextil (anteriorment Dogi). Com veu que es treballi per desenvolupar-la com a futura zona industrial?

Hi ha municipis propers que tenen polígons industrials i crec que el gran avantatge que també hauria de jugar el Masnou és la seva proximitat a Barcelona. Som en una ubicació privilegiada des del punt de vista de la qualitat de vida. El Maresme és de les millors zones de Catalunya per viure-hi i això, per a molta gent, és important. A més, som a prop de Barcelona i connectats amb vies de comunicació que són bastant eficients. Tots sabem que el tren és un problema per resoldre i això no ajuda, però som a prop de l'autopista i connectats a la xarxa de trens i d'autopistes de Catalunya. Això s'hauria d'aprofitar i, si tenim terrenys com els que hi ha al Camí del Mig disponibles, crec que és qüestió de temps que hi hagi empreses que s'hi vulguin instal·lar, perquè imagino que les condicions que podem oferir són favorables i la combinació de proximitat de Barcelona i la qualitat de vida crec que és una proposta molt atractiva per atreure les empreses que vulguin invertir-hi.

Amb els anys, el municipi ha patit una fugida de la indústria, en particular de la que pertany al sector tèxtil. Quina seria la seva recepta perquè es quedi al territori?

El tema tèxtil és un cas a part. La indústria d'aquest sector ha marxat de moltes ubicacions tradicionals on hi havia molta indústria tèxtil i ja en queda molt poca. Crec que hauríem d'apostar per altres tipus d'indústria; n'hi ha molta de productora, com per exemple, la indústria de transformació de plàstics, que té molt poc impacte en el medi ambient, per no dir cap. No són empreses que facin soroll ni que emetin fums, i acostumen a ser empreses de tecnologia elevada, que fan inversions interessants, que donen llocs de feina molt qualificats i que no necessiten grans naus per fer la seva activitat. D'aquestes n'hi ha moltes al Maresme i el plàstic, tot i els problemes que té com a material, té futur, perquè és un tipus de material indispensable. ■

 Carles Navarro Vigo
 @carles64